

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/13/2018
Identifikačné číslo spisu:	5715010734
Dátum vydania rozhodnutia:	14.03.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Szabo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:5715010734.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Hatalu v trestnej veci obvineného O. J. pre obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. c), ods. 3 písm. a) Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 14. marca 2018 v Bratislave dovolanie obvineného O. J. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 17. septembra 2015, sp. zn. 3To/116/2015, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného O. J. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Martin z 21. júla 2015, sp. zn. 23T/74/2015, bol obvinený O. J. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. c), ods. 3 písm. a) Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 22. decembra 2014 v čase okolo 07.50 hod. v k. ú. obce L., okres C., pred obcou L. v časti zv. „L. I.“ na asfaltovom chodníku, zozadu ľavou rukou chytil pod krk poštovú doručovateľku I. O., nar. XX. C. XXXX, kráčajúcu z obce T. do obce L. a následne jej pravou rukou priložil hrotom ku pravej strane chrbta v oblasti pásu nôž so slovami „Daj mi brašňu!“, následne si nôž preložil do ľavej ruky a priložil jej ho pod krk a kázal jej otvoriť peňaženku, ktorú jej následne z ruky vytrhol, potom jej prikázal, aby mu dala mobilný telefón, po čom mu poškodená podala svoj mobilný telefón zn. Alcatel One touch, č. XXX OD, čiernej farby s dvoma SIM kartami, ktorý mala v ľavom vrecku bundy, následne ju zvalil na zem tak, že zostala ležať na bruchu, po čom jej dal kapucňu na hlavu a povedal jej, aby sa na neho nepozerala a že ak zbadá nejaký pohyb, vráti sa k nej a zabije ju, po čom obvinený z miesta ušiel smerom do obce T., čím poškodenej I. O. spôsobil duševnú poruchu zdravia, a to posttraumatickú stresovú poruchu, ktorá si vyžiadala intenzívnu liečbu formou hospitalizácie poškodenej od 12. januára 2015 a jej ďalšie ambulantné doliečovanie s potrebnou dobou liečenia a práceneschopnosti v trvaní najmenej 3 mesiace, počas ktorej bola poškodená obmedzená v obvyklom spôsobe života a škodu odcudzením vecí vo výške 18,- € a poškodenej obchodnej spoločnosti D. G., a.s. so sídlom Partizánska cesta X, Banská Bystrica 975 99, IČO: XX XXX XXX, spôsobil škodu odcudzením finančnej hotovosti vo výške 3.366,27 €.

Okresný súd Martin za to obvineného O. J. odsúdil podľa § 188 ods. 3 Tr. zák. v spojení s § 38 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 78 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranný dohľad vo výmere 2 (dva) roky.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenému D. G. a.s., so sídlom Partizánska cesta č. X, Banská Bystrica, IČO: XX XXX XXX, škodu vo výške 165,57 Eur.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenej I. O., nar. XX. C. XXXX, bytom L. X. XX/XX, T., škodu vo výške 18,- Eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. súd poškodenú I. O., na XX. C. XXXX, bytom L. X. XX/XX, T. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podal riadne a včas odvolanie obvinený O. J. aj spolu s obhajcom (č.l. 282, 290-291).

Obvinený v písomnom odôvodnení odvolania uviedol (č.l. 291), že zotrváva na svojom stanovisku, ako vypovedal na hlavnom pojednávaní pred prvostupňovým súdom, že pri skutku nemal pri sebe nôž a že voči poškodenej nepoužil násilie ani jeho bezprostrednú hrozbu. Ďalej vytýkal okresnému súdu, že nevykonával ním navrhované ďalšie dôkazy, a to nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania z oblasti psychológie a psychiatrie. V závere navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Žiline na verejnom zasadnutí 17. septembra 2015 uznesením sp. zn. 3To/116/2015, ktorým podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného O. J. zamietol, pretože nebolo dôvodné.

Odpis uznesenia krajského súdu obvinený O. J. prevzal 25. novembra 2015, jeho obhajca prevzal rozhodnutie 23. novembra 2015 a prokurátor 23. novembra 2015. Rozhodnutie prevzali i ostatné strany trestného konania (č.l. 346).

Okresný súd Martin dňa 1. marca 2018 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného O. J., ktoré podal prostredníctvom obhajcu JUDr. Jaroslava Čierneho, ktorý ho obhajoval aj v pôvodnom konaní. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 9. februára 2018 a smeruje proti vyššie uvedenému uzneseniu krajského súdu.

V písomných dôvodoch svojho dovolania (č.l. 424) uviedol, že dovolanie podáva z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por., pričom dôvody dovolania uplatňuje aj pre konanie na súde prvého stupňa podľa § 374 ods. 3 Tr. por.

V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. uviedol, že v pôvodnom súdnom konaní žiadal konať o dohode o vine a treste, nakoľko sa priznal ku skutku, avšak na hlavnom pojednávaní Okresného súdu Martin dňa 30. júna 2015 odmietol konať o dohode o vine a treste, a to z dôvodu, že mienil navrhnúť vykonanie ďalšieho dokazovania, a to nariadením kontrolného znaleckého dokazovania z odvetvia psychiatrie so zameraním sa na posúdenie rozsahu vplyvu predošlých psychických ochorení poškodenej na závažný rozvoj jej následného psychického ochorenia, ktoré malo za následok kvalifikáciu skutku aj podľa § 188 ods. 3 písm. a) Tr. zák. Okresný aj krajský súd vykonanie tohto dôkazu odmietol s poukázaním na súdneho znalca MUDr. Kosorínskeho. Toto odmietnutie považuje obvinený za arbitrárne a jeho odôvodnenie za nepostačujúce.

Čo sa týka dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., tak v rámci predmetného dôvodu obvinený uviedol, že vzhľadom na jeho výpoveď z prípravného konania z 22. decembra 2014, vykonanou čítaním pri odstraňovaní rozporov s výpoveďou na hlavnom pojednávaní dňa 30. júna 2015 je potrebné uviesť, že pokiaľ ju okresný súd zahrnul do rozsahu dokazovania a tento dôkaz tvoril podklad pre rozhodnutie, mal okresný súd konštatovať aj existenciu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák., čo však neurobil, a preto podľa obvineného nastalo nesprávne použitie hmotnoprávneho ustanovenia, pričom túto skutočnosť namietal už v odvolacom konaní, odvolací súd sa však s uvedeným vôbec nevysporiadal.

Vzhľadom na vyššie uvedené obvinený navrhol, aby dovolací súd vydal rozsudok, ktorým vysloví porušenie zákona a súčasne zruší napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3To/116/2015 zo 17. septembra 2015 aj rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 23T/74/2015 z 21. júla 2015, ako aj konania, ktoré týmto napadnutým rozhodnutiam predchádzali a prikáže Okresnému súdu Martin, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania stranám trestného konania s upozornením, že sa môžu k dovolaniu obvineného vyjadriť. Možnosť vyjadriť sa využil iba prokurátor okresnej prokuratúry, ktorý vo svojom vyjadrení (č.l. 432) uviedol, že nie sú splnené žiadne z dôvodov dovolania uvedených v ustanovení § 371 Tr. por. a teda ani konkrétne dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), i) Tr. por. Konkrétne jednotlivé tvrdenia odsúdeného nenapĺňajú uvádzané dovolacie dôvody a tieto považuje za irelevantné. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c) Tr. por. bez preskúmania veci odmietol dovolanie obvineného, pričom právoplatný rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 23T/74/2015 z 21. júla 2015 v spojení s uznesením Krajského súdu Žilina sp. zn. 3To/116/2015 zo 17. septembra 2015 považuje za zákonný a spravodlivý.

Vyjadrenie prokurátora k dovolaniu bolo zaslané stranám trestného konania, avšak nikto sa k danému podaniu do času konania neverejného zasadnutia nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie bolo podané po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c) Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 1 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V opačnom prípade, ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa §

382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Obvinený uplatnil dôvod v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu každého, proti komu sa vedie trestné konanie, je v Trestnom poriadku upravené v § 2 ods. 9. Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je však iba zásadné porušenie práva na obhajobu. Takým zásadným porušením by bolo najmä porušenie práva na obhajobu tým, že obvinený nemal obhajcu, aj keď ho podľa zákona mal mať, pričom táto skutočnosť je dôvodom dovolania bez ohľadu na to, z akého dôvodu mal obvinený obhajcu mať v zmysle § 37 a § 38 Tr. por. Dôležité sú preto i konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

S poukázaním na námietky obvineného v dovolaní je potrebné uviesť, že obvinený spochybňoval vierohodnosť dôkazov ako aj nevykonanie kontrolného znaleckého dokazovania, čo je v dovolacom konaní neprípustné, nakoľko sa jedná o namietanie skutkového stavu a nevyhodnotenia dôkazov, pričom tieto námietky nijako nezakladajú ani opodstatnenosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., pretože významom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie skutkového stavu, ktorým je dovolací súd viazaný s poukázaním na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Tdo 34/2014 z 12. augusta 2014, podľa ktorého I. Znemožnenie uplatnenia práva na obhajobu, ktoré zákon priznáva podozrivej osobe, je subsumovateľné pod porušenie práva na obhajobu ako dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. len za predpokladu, že taký postup orgánov činných v trestnom konaní negatívne ovplyvnil vykonávanie procesných úkonov po začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. II. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. pri uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por.

Z predloženého spisového materiálu dovolací súd zistil, že obvinený mal od začiatku trestného stíhania ustanoveného obhajcu JUDr. Luciu Čillovú a neskôr JUDr. Jaroslava Čierneho (č.l. 21, 218-219), ktorí obvineného zastupovali v priebehu prípravného konania, v konaní pred súdom prvého stupňa a následne aj v odvolacom konaní, pričom mali možnosť navrhovať dôkazy, klásť svedkom i znalcom otázku a vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom. V tomto smere dovolací súd nezistil žiadne zásadné porušenie práva na obhajobu, a preto argumentáciu obvineného vo vzťahu k tomu dovolaciemu dôvodu nemohol akceptovať, pretože nie sú spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Obvinený O. J. ako ďalší dovolací dôvod uplatnil dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V zmysle tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal nepriznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že nepriznaním poľahčujúcej alebo priťažujúcej okolnosti nie je možné naplniť žiadny z dovolacích dôvodov v zmysle § 371 ods. 1 Tr. por. nakoľko sa jedná o namietanie skutkových okolností, ktoré sú v dovolacom konaní neprípustné, viď uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 Tdo 56/2013 zo 14. mája 2014, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky 2/2015, podľa ktorého otázka zisťovania resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Ak ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo priťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Tr. zák., ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Tr. por. môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. (nesprávne použitie iného

hmotnoprávneho ustanovenia).

V rámci priznania obvineného z prípravného konania, ako aj jeho vyhlásenia na hlavnom pojednávaní Okresného súdu Martin z 30. júna 2015, sp. zn. 23T/74/2015 (č.l. 223), že sa necíti byť vinný a nechce uzavrieť dohodu o vine a treste, čo protirečí jeho žiadosti o konanie o dohode o vine a treste doručenej na Okresný súd Martin dňa 24. júna 2015, je dôležité uviesť, že na priznanie namietanej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák. sa vyžaduje okrem priznania aj úprimné oľutovanie s poukázaním na druhý odsek stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016 podľa ktorého poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona predpokladá okrem priznania sa páchatel'a aj úprimné oľutovanie trestného činu. Či k takému oľutovaniu došlo, je potrebné posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu, vrátane procesných prejavov páchatel'a (procesne ako obžalovaného) po prijatí vyhlásenia o uznaní viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku (najmä pri využití práva záverečnej reči a posledného slova).

Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu konania obvineného ako obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. c), ods. 3 písm. a) Tr. zák., táto zodpovedá priebehu skutkového deja uvedeného v rozsudku okresného súdu, ako aj v napadnutom uznesení po objektívnej i subjektívnej stránke. V tomto smere námietky obvineného nie sú opodstatnené.

Z uvedeného je zrejmé, že argumenty obvineného uvedené v dovolaní nie sú spôsobilé naplniť dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por., pretože sa netýkali právneho posúdenia, ale výlučne skutkových zistení a hodnotenia dôkazov.

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci, ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené zákonné podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného O. J. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.